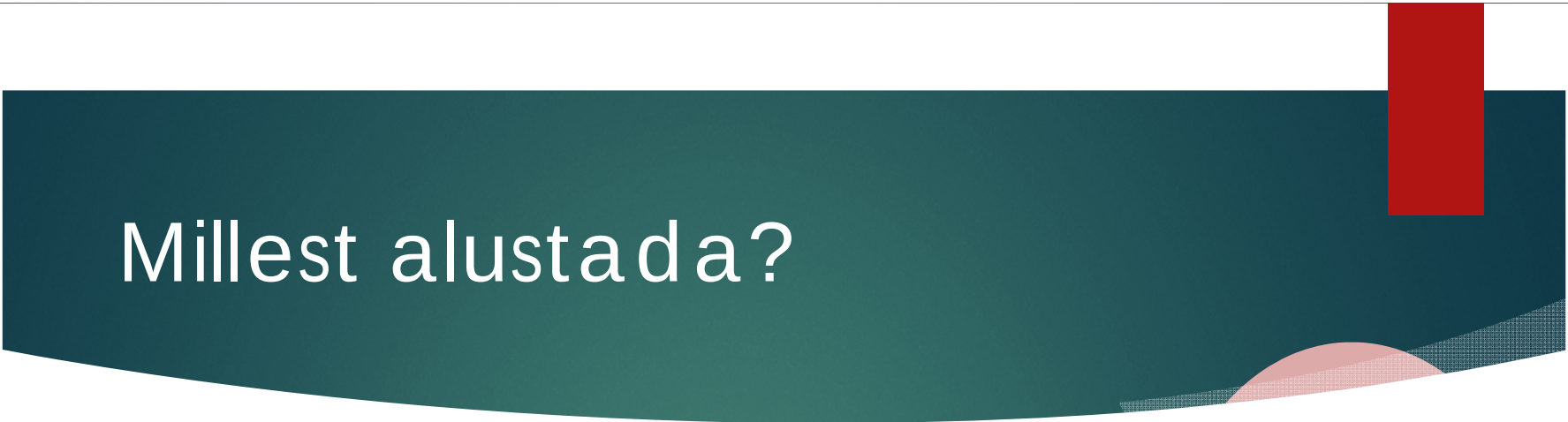

Seemenduspulli valik

ANDRES LEESMÄE
ETKÜ PEAKLASSIFITSEERIJA

Millest alustada?

- ▶ Mis on aretuslikud eesmärgid?
- ▶ Millist tunnust(tunnuseid) või aretusväärtust soovitakse parandada?

EHF lehmade välimiku probleemide esinemissagedus

Probleem	Esinemisi	%
Keskside	32	49%
Rinna laius	27	42%
Eesudara kinnitus	22	34%
Esinisade pikkus	14	22%
Laudja sirgus	12	18%
Liikumine	11	17%
Sõranurk	10	15%
Tagajalad küljelt	8	12%
Keha nurgelisus	7	11%
Toitumus	6	9%
Udarapõhja kõrgus	5	8%
Esinisade asetus	4	6%
Tagajalad tagant	4	6%
Tagaudara kõrgus	4	6%
Taganisade asetus	3	5%
Laudja laius	3	5%

Pullide valik

- ▶ STAV - Suhteline tootliku aja aretusväärtus
- ▶ Kõik tunnused, mis on olulised lehma püsimisel karjas

Millist pulli siis valida?

Hinnatud pull

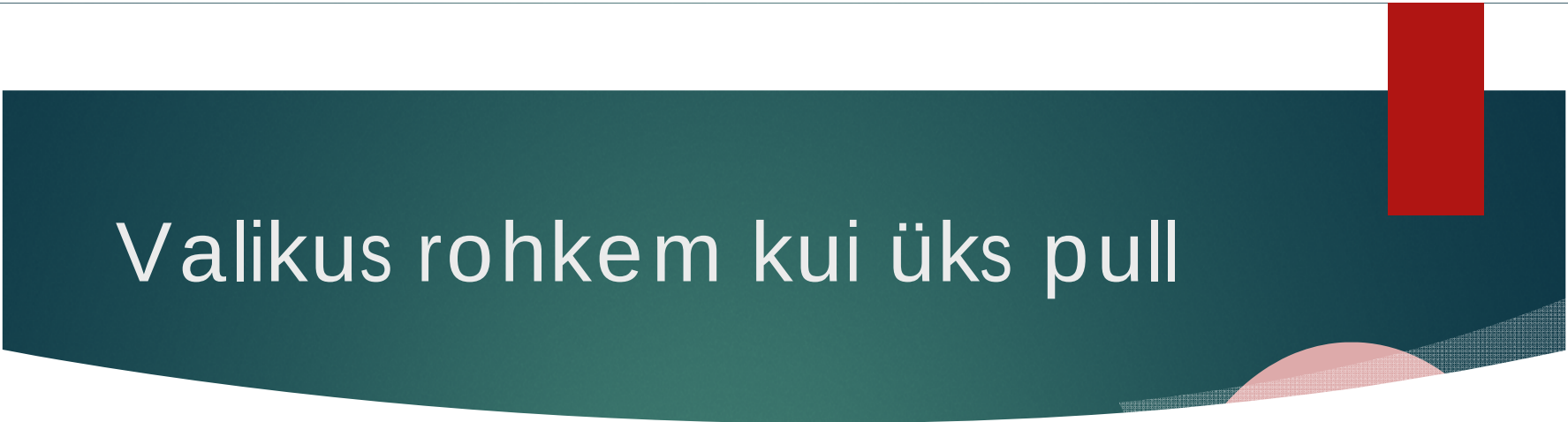
- ▶ Kõrgem usaldusväärsus
 - Hinnatud pullil kuni 1,00
 - Genoompullil kuni 0,75

Genoompull

- ▶ Kõrgem aretusväärtus
 - Genoompullil SPAV 150
 - Hinnatudpullil SPAV 146

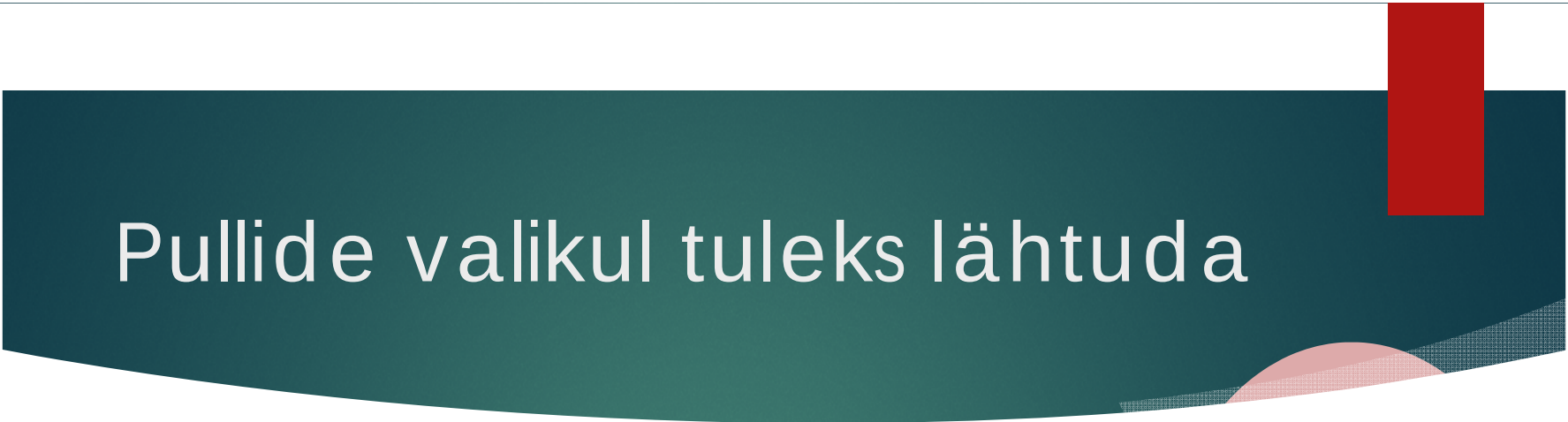
Genoompullide aretusväärtused?

	Tüüp	Udar	Jalad																		
Pulli nimi	Suur	Kere s.	Laudjas	E.U.	E.n a.	T.n a.	T.U.	K.S.	U.P.	J. k.	Jalad t.	Liik.	Lüpsik.	Pg.	Sõran.	SPAV	SSAV	R%	V%	Piim	STAV
Basudan ET 27615**	125	116 111	110 99	116	99	99	119	108	112	102	111				99	127	113	0,44	0,24	510	
I.De-Su 11236 Balisto ET	126	120 117	118 81	121	107	92	117	104	109	108	112	105	100	105	104	141	120	0,16	0,28	1138	694
El.Va-Early- Dawn Sudan-CRI ET	119	119 109	109 115	115	99	99	110	111	118	95	109	103	106	98	97	129	104	0,21	0,08	1096	158
	Tüüp	Udar	Jalad																		
Pulli nimi	Suur	Kere s.	Laudjas	E.U.	E.n a.	T.n a.	T.U.	K.S.	U.P.	J. k.	Jalad t.	Liik.	Lüpsik.	Pg.	Sõran.	SPAV	SSAV	R%	V%	Piim	STAV
Borat ET 27609**	105	128 101	115 65	128	117	122	125	125	127	102	106				93	119	119	0,20	0,18	410	
I.Boss	123	118 110	114 94	110	117	119	121	128	108	106	107	102	98	102	99	132	110	0,04	0,29	814	294
El.Roylane Socra Robust ET	101	122 95	111 83	118	114	118	120	106	113	102	103	101	99	106	108	131	100	0,12	0,07	1264	983

Valikus rohkem kui üks pull

- ▶ Sugulus
- ▶ Igale lehmale sobivaim pull
- ▶ Hajutab riske

Pullide valikul tuleks lähtuda

- ▶ Erinevad lüpsimeetodid
- ▶ Robotlüps
- ▶ Mullikad

DIEPENHOEK JACK - 27123

Üldaretusväärtus SKAV (EHF) **116**

Piimajoudlus (EHF)

SPAV	102	Aretusväärtused				
Usalduskoefitsient	0.89	Piim +769	Rasva% -0.21	Rasv +8	Valgu% -0.18	Valk +7
Tütarde arv	91	89 tütre 1. laktatsiooni keskmine toodang				
Karjade arv	45	Piim 8275	Rasva% 3.85	Rasv 319	Valgu% 3.30	Valk 273

Laktatsioonikõverad

Toitumus, liikuvus, lüpsikiirus (EHF)

Toitumus		Liikuvus		Lüpsikiirus	
SAV	118	SAV	107	SAV	106
Usalduskoefitsient	0.78	Usalduskoefitsient	0.43	Usalduskoefitsient	0.81
Tütarde arv	39	Tütarde arv	29	Tütarde arv	30
Karjade arv	17	Karjade arv	12	Karjade arv	13

Udara tervis (somaatilised rakud), sigivus, tootlik aeg (EHF)

Udara tervis		Sigivus		Tootlik aeg	
SSAV	115	SGAV	108	STAV	124
Usalduskoefitsient	0.8	Usalduskoefitsient	0.52	Usalduskoefitsient	0.38
Tütarde arv	91	Tütarde arv	84	Karjast väljaläinud	9
Karjade arv	45	Karjade arv	45	tütarde arv	

Lehmiku esimese tiinestumise vanus, lehmiku lüpsikarja jõudmine (EHF)

Esimese tiinestumise vanus		Lüpsikarja jõudmine	
SAV	103	SAV	91
Usalduskoefitsient	0.53	Usalduskoefitsient	0.54
Tütarde arv	76	Karjast väljaläinud	28
Karjade arv	40	lehmikute arv	

Poegimine

Pull	Loomade arv	Karjade arv	Usalduskoef.	EHF	
				Poegimiskergus	Summitsund
Vasika isana	295	80	0.93	103	108
Lehma isana	88	47	0.38	105	110

Taastootmine

Noorkarja taastootmise indeks NTI (EHF)	103
Lüpsikarja taastootmise indeks LTI (EHF)	

Välimik (EHF)

SVAV	125	Usalduskoefitsient	0.77	Tütarde arv	39	Karjade arv	17
------	-----	--------------------	------	-------------	----	-------------	----

Tüüp	99	
Udar		128
Jalad		121

Suurus	Väike		110	Suur
Rinnna laius	Kitsas		107	Lai
Kere sügavus	Väike	86		Suur
Keha nurgelisus	Vähenurgeline		102	Nurgeline
Laudja sirgus	Tõusev	99		Luipu
Laudja laius	Kitsas		114	Lai
Tagajalad küljelt	Püstine	61		Saabel
Tagajalad tagant	Kooskandne		102	Paralleelne
Sõranurk	Lame		116	Püstine
Eesudara kinnitus	Nõrk		127	Tugev
Tagaudara kõrgus	Madal		124	Kõrge
Keskside	Nõrk	98		Tugev
Udarapõhja kõrgus	Madal		129	Kõrge
Esinisade asetus	Väljapoole		123	Sissepoo
Esinisade pikkus	Lühikesed		106	Pikad
Taganisade asetus	Väljapoole		114	Sissepoo

64 76 88 100 112 124 136

BASUDAN - 27615

BASUDAN

Sünniaeg 28.04.2014	Sünnimaa DEU	Tõug HOL
Pulli kood DEUM000538319979	Isa kood USAM000070625988	Isa nimi DE-SU 11236 BALISTO-ET
	Ema kood DEUF000537361281	Emaisa kood

Aretusväärtused Eesti skaalal December 2015

Üldaretusväärtus SKAV 134			
Jõudluse ja udara tervise tunnused			
Tütred Eesti hindamisest		Tütred Interbulli hindamisest	
Karjade arv 0	Tütarde arv 0	Riikide arv 0	Tütarde arv 0
Jõudlustunnused		Somaatilised rakud	
SPAV 127		Usalduskoefitsient 0.69	Usalduskoefitsient 0.74
Aretusväärtused			SSAV 113
Piim +510	Rasva % +0.44	Rasv +64	Valgu % +0.24
		Valk +41	

Välimikutunnused

Tütred Eesti hindamisest		Tütred Interbulli hindamisest	
Karjade arv 0	Tütarde arv 0	Riikide arv 0	Tütarde arv 0
Udar 116	Jalad 110	SVAV 120	Usalduskoefitsient 0.71

Suurus	Väike	125	Suur
Rinna laius	Kitsas	104	Lai
Kere sügavus	Väike	111	Suur
Keha nurgelisus	Vähenuruline	121	Nuruline
Laudja sirgus	Tõusev	99	Luipu
Laudja laius	Kitsas	114	Lai
Tagajalad küljelt	Püstine	102	Saabel
Tagajalad tagant	Kooskandne	111	Paralleelne
Sõranurk	Lame	99	Püstine
Eesudara kinnitus	Nõrk	116	Tugev
Tagaudara kõrgus	Madal	119	Kõrge
Keskside	Nõrk	108	Tugev
Udarapõhja kõrgus	Madal	112	Kõrge
Esinisade asetus	Väljapoole	97	Sissepoo
Esinisade pikkus	Lühikesed	105	Pikad
Taganisade asetus	Väljapoole	99	Sissepoo

Kui palju on minu pullil sugulasi?

- ↓ Paaride valik
- ↓ Väldi pulle
- ↓ Inbreedingu saamise tõenäosus 0
- ↓ Lehmad või mullikad; mõlemad
- ▶ Täida

Pulli JACK-ET 27123 kasutamine annab inbreedingu

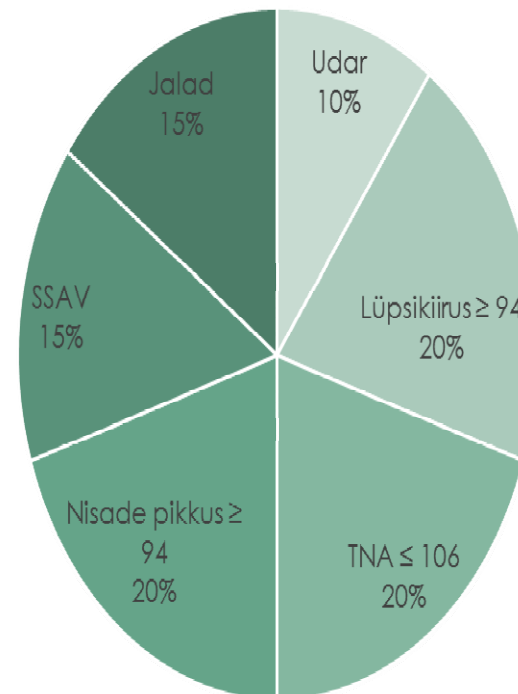
Inv	Nimi	Reg	Isa	II	EI	st
423	LIIVIK	13604233	27123	134438230	10247	2
424	MELLE	13604240	27123	134438230	26077	2
501	TAINA	14205019	62374	62172	25965	2
556	MIKI	14205569	62374	62172	25965	2
569	ETA	14205699	62374	62172	26502	2
590	NAEL	14205903	62374	62172	26077	2
744	LIILIK	14207440	62374	62172	25965	2
746	NOPIK	14207464	62374	62172	26069	2
763	NAEL	14207631	62374	62172	25965	2
767	NARTA	14207679	62374	62172	26305	2
770	TAINA	14207709	62351	62172	26305	2
775	RAILI	14207754	62351	62172	25965	2
843	LEESI	14208430	62374	62172	56798	2
872	MIRLI	14208720	62374	62172	26305	2
972	TEELA	14209727	62374	62172	56219	2
984	SALLI	14209840	62374	62172	26352	2
985	LEESI	14209857	62374	62172	56798	2
1041	RAILE	14910418	62374	62172	26352	2
1059	TOOME	14910593	62374	62172	26352	2
1070	SALLE	14910708	62374	62172	26352	2
1106	TUI	14911064	62374	62172	26352	2
1120	LENNU	14911200	62374	62172	26352	2
1138	PIIA	14911385	62374	62172	56798	2
1172	ARMU	14911729	62374	62172	26352	2
1177	MAIA	14911774	62374	62172	26352	2
1184	TUTI	14911842	62374	62172	26352	2

Seemenduspulli valik robotlüpsi lauta

▶ Hollandi robotindeks

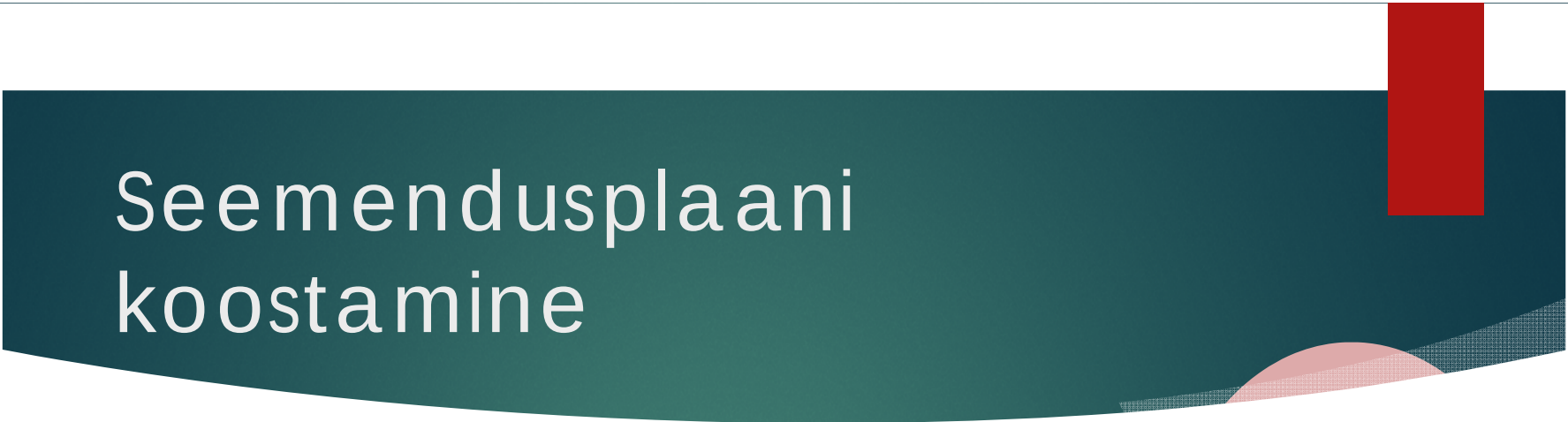
- ▶ Roboti efektiivsus
- ▶ Lüpsiintervall
- ▶ Mullikate kohanemise
efektiivsus

▶ Saksamaa robotindeks

Robotlüpsiks sobivate pullide aretusväärtused

Pulli nimi	Udar		Jalad		TNA		Nisade pikkus		SSAV		Lüpsikiirus	Robotindeks
	Saksa	IB	Saksa	IB	Saksa	IB	Saksa	IB	Saksa	IB	Saksa	Saksa
Log-in	109	120	111	106	72	78	117	122	122	124	106	141
Sterngold	116	118	126	122	98	98	115	116	133	134	96	133
Goldday	131	140	127	120	94	103	113	115	98	103	112	131
Looping	102	111	116	107	69	82	106	108	114	116	96	129
Picus	111	116	116	113	85	88	113	113	108	111	106	129
Value	106	111	112	111	91	96	110	105	116	117	113	129
Primetime	110	115	135	129	91	95	108	111	115	115	95	128
Goldrush	134	138	126	123	97	101	112	115	102	106	100	127
Goldenway	120	124	106	103	98	101	112	117	119	123	109	127
Sternbild	114	117	123	122	85	88	99	96	115	126	114	125
Gobi	134	139	131	126	97	100	100	99	99	106	103	124
Xaromon	125	127	109	112	90	92	113	115	97	97	106	124
Biathlon	127	132	116	111	85	87	102	104	109	107	96	123
Magicon	125	128	97	100	94	98	113	111	121	123	98	122
Shirocco	130	136	99	103	96	99	113	117	105	105	104	120
Leander	111	117	102	102	80	90	96	103	99	103	116	120
Folker	111	120	113	110	89	93	109	112	102	106	103	120
Elspe	116	122	118	120	71	75	103	102	107	105	105	132
Edway	131	130	118	115	100	99	108	109	121	122	108	130
Maydream	108	112	109	115	87	85	119	118	104	103	104	125
Mallow	103	111	113	118	84	82	115	114	99	100	101	122
Julandy	122	124	118	113	91	90	107	107	107	108	108	121
La Crosse	105	110	107	109	94	92	94	115	101	101	109	121
Keskmine	117,4	122,5	115,1	113,5	88,6	91,8	108,6	110,6	109,3	111,3	104,7	126,2

Seemendusplaani koostamine

- ▶ Paaride valik
 - Märkida ise, milliseid tunnuseid soovitakse parandada
 - Märkida seemenduseks pullid, kes on eelnevalt välja valitud
- ▶ Teha ise individuaalset paaride valikut
- ▶ Seemendaja valik

TÄNÄN KUULAMAST!